

Vammaisneuvoston kokous 26.9.2023

Aika: tiistaina 26.9.2023 klo 15.45-17.21

Paikka: Varikko, Nokian Valtatie 31, 37100 Nokia

Läsnä: Pia Tirronen (pj.), Kaisa Salomaa (siht.), Sirkka Painilainen, Pertti Leppänen, Eleanora Mäkinen, Raija Hietala, Kari Saarinen (saapui 16.15), Tanja Saarinen (etänä klo 15.50), Erika Honkanen (klo 15.50-16.50)

1. KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 15.45

2. KANSAINVÄLINEN VAMMAISTENPÄIVÄ JA ESTEETTÖMÄT KULTTUURIPALVELUT

Vieraana Nokian kulttuurikoordinaattori Erika Honkanen, joka esitteli kulttuuripalveluita kaikille esityksen.

Toiveena tuli, että voisiko esteetön kuntosali rakentua uuteen uimahalliin? Lisäksi toivottiin, että järjestöjen tai kerhojen esteetön kokoontumistila rakentuisi joko uuteen uimahalliin tai muualle vapautuviin tiloihin ja tilatarve on isolle tilalle. Vammaisneuvostolta tuli toive, että kaikissa kaupungin tapahtumissa arvioitaisi esteettömyys ja saavutettavuus. Esimerkiksi Perhe Liik-kissin iltareitit eivät ole esteettömiä, vaikka koulu itsessään voi olla esteetön. Olisi myös hyvä, että jo nyt olemassa olevat tilat pitäisi kartoittaa ja merkitä muistiin ja Nokian kaupungin verkkosivuille, että mitkä tilat ovat esteettömiä. Esimerkiksi erityisesti liikuntapaikat ja -salit eivät ole esteettömiä tällä hetkellä. Vammaisneuvosto toivoo tietoa uuden uimahallin tilanteesta ja erityisesti esteettömyyden huomioimisesta.

Keskustelua tuli siitä, että liikuntapalveluiden ryhmittely on nykyään parempi. Lisäksi kiitoksena annettiin, että kulttuuripalveluissa tapahtumien mainostuksessa on hyvin mainittu esteettömyys. Erika Honkanen kertoi, että kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa on nyt asiakaspyörätuoli viikosta 39 alkaen. Vammaisneuvosto kiittää, että kulttuuripalvelut ovat käyneet kertomassa kulttuurin tilasta.

Kansainvälinen vammaistenpäivä su 3.12.2023. Suunnitelmana on, että joulukuun alussa annettaisiin lisätietoa mm. sosiaalisessa mediassa, esimerkiksi lainattavista nepsy-välineistä yms vammaisille kohdennetuista palveluista.

3. PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUEEN PYKÄLÄN KOMMENTOINTI

Nokian vammaisneuvoston keskustelua asiasta:

- Terveyspalveluiden aikarajoitteissa ei oteta huomioon vammaisia. Vammaisille täytyy järjestää kuljetukset avoimna olevalle terveysasemalle.
- Pirhalla ei olla järjestämässä palveluita asiakaslähtöisesti vaan kustannuslähtöisesti ja tämä ei ole hyvä juttu.
- Kaikissa hankkeissa pitäisi tehdä vammaisnäkökulman arviointi eli huomioida miten päätökset ja hankkeet vaikuttavat vammaisiin. Erityisesti tulisi ottaa huomioon esteettömyys ja saavutettavuus.
- Laki takaa vammaisille positiivisen erityiskohtelun. Mikäli muuten ei saada palveluita vammaisvaikutusten arvioinninkauttakaan kohtuulliselle tolalle vammaisten henkilöiden osalta on käytettävä positiivista erityiskohtelua.
- Lähipalvelut ovat tärkeitä erityisesti vammaisille.
- Asumispalveluissa on huomioitava vammaisen henkilön läheiset ja heidän kohtuullinen kulku asumispalveluyksikköön vierailulle.
- Loma-ajan hoidon järjestäminen Sofiakylässä on tullut paljon negatiivista palautetta: esimerkiksi aistiherkkyyksiä ja erilaisia kommunikointitapoja ei oltu huomioitu. Esimerkiksi lapsi, jolla on ADHD ja autistinen lapsi eivät voi toimia samassa tilassa samaan aikaan. Toiset tarvitsevat mahdollisuuden olla vauhdikkaita ja äänekkäitä ja toisilla on aistilyherkkyyttä. Pirhan tulisi sopia kuntien kanssa, että sekä kesäajan hoidossa että iltapäivätoiminnassa lapsien kanssa olisi toimimassa koulujen koulunkäynninohjaajat, koska he tuntevat lapset jo entuudestaan.
- Pirhan henkilöstön osaamisessa olisi kehitettävää esim. vammaispalveluiden sosiaalityössä ja avustajakeskuksessa.
- Tehostettu palveluasuminen on ilmeisesti kallista, joten olisi hyvä kehittää muitakin tapoja avustaa perheitä ja vammaisia sekä selvittää paljonko tehostettu asuminen on aiemmin maksanut esimerkiksi kaupungilla.
- Kun jonkun palveluntarjoavan firman kanssa on tehty sopimus, tuntuu että silloin ei olla edellytetty heiltä mitään muuta kuin esimerkiksi lasten vastaanottaminen loma-ajan hoidon kanssa. Tällöin toiminta on ala-arvoista. Pirhan tulisi edellyttää asianmukainen hoito ja toiminta myös palveluntarjoajilta.
- Kuljetuspalvelut vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat esteetöntä ajoneuvoa toimii erityisen huonosti iltaisin ja viikonloppuisin. Moni ei uskalla lähteä minnekään, koska ei ole takuuta, että pääsee takaisin kotiin. Siksi esteettömien ajoneuvojen tilaus iltaisin ja viikonloppuisin pitää vapauttaa välityskeskuksesta ja antaa vammaisille henkilöille lupa sopia kuljetukset suoraan kuljettajien kanssa.

- Omaishoitajien tukitoimet ja niiden toteutumisen taso on laskenut Pirhan myötä. Esim. omaishoidon vapaat eivät toteudu, koska oikeanlaista ja oikea-aikaista palvelua ei ole tarjolla.
- Kiirevastaanotto tulisi säilyttää Nokialla klo 20 asti, koska Nokialla on toiseksi eniten asukkaita Pirhan alueella. On parempi ja halvempaa liikuttaa pienempää määrää asukkaita, kuin tukkia Acutaa Nokian asukkailla. Sastamalaan on liian pitkä matka.
- Uusi terveyskeskus on sinällään toimiva ja esteettömyys on melko hyvin huomioitu.
- Omaishoitajien koulutus tarjontaa on lisättävä. Lisäksi on mietittävä erilaisia tukitoimia niille omaishoitajille, jotka haluavat käydä töissä. Työssäkäyntiä edellyttää myös nykyinen hallitus. Omaishoidon kriteerit tulee muokata muutenkin tukemaan työssäkäyntiä. Ne on myös muokattava nyt, kun laitoshoidosta luovutaan. Kriteereissä ei siis voi olla edellytystä laitoksenkuntoisuudesta.
- Yhteydenotto on epäselvää: mistä löytyy tieto mihin ottaa yhteyttä? Entä kun on palveluiden piirissä, kehen ottaa yhteyttä? Takaisinsoittopalvelu on järjetön ja pitäisi olla sähköposti, johon ottaa yhteyttä. Erityinen haaste takaisinsoittopalvelu on työssäkäyville henkilöille.
- Apuvälineprosessi ei toimi tällä hetkellä. Prosessit tulee selkiyttää ja nopeuttaa sekä uuden hankinnan että vanhan korjausten suhteen. Työssä poissaololle ei ole hyväksyttyä perustetta se, että apuvälineitä ei saa nopeasti tai vanhaa ei korjata heti. Työelämässä olevat ymmärtävät, että tällaiset viiveet aiheuttavat hankaluuksia ja aikaa, jolloin ei saa palkkaa. Apuvälineitä ei myöskään huolleta kuten pitäisi. Esim. sähköiset liikkumisen apuvälineet ja hissit. Apuvälineiden luovutuksesta päättävän ryhmän tulee kokoontua vähintään kerran viikossa ja apuvälineiden hankintapaikkojen on kyettävä nopeuttamaan prosessiaan. Tarvittaessa on löydettävä tyydyttävä ratkaisu lainalaitteen osalta odotusajoiksi.

4. PIRKANMAAN ALUEELLISTEN HYVINVOINTISUUNNITELMIEN KOMMENTOINTI

Siirretään seuraavaan kokoukseen.

5. MUUT ASIAT

Puhutaan Pirkanmaan vammaispalveluista -webinaarisarja Pirhalta vielä päivämääriä jäljellä: 4.10. ja 25.10. Teamsissa klo 16-18.

Vammaisneuvostopäivä 25.10.2023 klo 12-16 halukkaat saavat osallistua vammaisneuvostosta

Vammaisneuvoston edustaja kulttuuriohjelman avoimeen yleisötilaisuuteen to 5.10. 18–20 Jokaisen nokialaisen kulttuuri

Miten tuomme kulttuuria mahdollisimman monen nokialaisen arkeen ja madallamme kynnystä osallistumiseen? Miten saamme kaupunkilaisten äänen näkymään ja kuulumaan kulttuuripalveluissa?

Tanja Hakala edustaa Vammaisneuvostoa ja osallistuu panelistina.

Seuraava kokous ma 30.10.2023 klo 15.45.

6. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.21